

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/2/2020
Identifikačné číslo spisu:	9519100278
Dátum vydania rozhodnutia:	24.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:9519100278.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Martina Piovartsyho, v trestnej veci obžalovaného A. D. a spol. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., v časti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., na verejnom zasadnutí konanom 24. marca 2021 v Bratislave prejednal odvolanie prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry v Bratislave, proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB - 3T/36/2019, zo 6. decembra 2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zamietla ako nedôvodné.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/36/2019, zo 6. decembra 2019 boli obžalovaní A. D. a M. D. uznaní za vinných zo spáchania:

v bode A. - trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 ods. 4 písm. a), ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 171/2003 Z. z., v časti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 171/2003 Z. z.,

v bode B. - trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 171/2003 Z. z.

Trestný čin uvedený v bode A. rozsudku bol spáchaný na skutkovom základe, že

V presne nezistenom čase, od februára 2003 M. D. ako konateľka spoločnosti U., s. r. o., Topoľčany, E., IČO XXXXXXXXX a tiež spoločnosti Z., s. r. o., Topoľčany, Z., IČO XXXXXXXXX, za ktoré na základe plnej moci konal A. D., pričom administratívne a účtovnícke práce v týchto spoločnostiach riadila M. B. - samostatne prejednávajú v osobitnom konaní, spoločne s obv. Ing. A. M. - samostatne prejednávajúc v osobitnom konaní, konateľom spoločnosti N., s. r. o., ako členovia organizovanej

skupiny, za účelom vlastného obohatenia sa nezákonne získanými finančnými prostriedkami vyplatenými ako nadmerný odpočet a snahou zmariť odhalenie takejto trestnej činnosti, skoorinovali svoje konanie, rozdelili si úlohy, spoločne s P. R., colnou deklarantkou v colnom sklade vo Veľkých Kapušanoch prevádzkovanom spoločnosťou K., s. r. o., Veľké Kapušany, za organizačného riadenia A. D. a Ing. A. M., pričom obv. A. D. mal zabezpečiť prostredníctvom firiem Z., s. r. o., a U., s. r. o., zdanlivo bezchybný nárok na vrátenie nadmerného odpočtu podporený príslušnými dokladmi a faktúrami a obv. Ing. A. M. zabezpečiť osoby, ktoré budú vystupovať ako zahraniční odberatelia tovaru, na ktorý bol uplatnený nadmerný odpočet dane z DPH a potvrdiť jeho vývoz tak, aby neprišlo k spochybneniu vyplatenia finančných prostriedkov z nadmerného odpočtu a následne zabezpečiť návrat hrncov zn. BergHOFF späť do Topoľčian.

Takto spoločnosť U., s. r. o., Topoľčany, IČO XXXXXXXXX ako odberateľ, predstierala, že od svojho dodávateľa spoločnosti Z., s. r. o.:

v mesiaci máj 2003 zakúpila na faktúry č. 030021 až 030028 celkovo 2768 kusov kuchynských sád hrncov BergHOFF v hodnote 145.320.000,- Sk s daňou z pridanej hodnoty 29.064.000,- Sk,

v mesiaci jún 2003 na faktúry č. 030031, 030032, 030033, 030034, 030035, 030038 až 030051 celkovo 8432 kusov kuchynských sád hrncov BergHOFF v hodnote 449.469.222,30 Sk s daňou z pridanej hodnoty 89.893.844,30 Sk,

v mesiaci august 2003 na faktúry č. 030076, 030077, 030078, 030079 a 030081 celkovo 2940 kusov kuchynských sád hrncov BergHOFF v hodnote 158.018.130,- Sk s daňou z pridanej hodnoty 31.603.626,- Sk,

a to aj napriek tomu, že spoločnosť Z., s. r. o., nikdy odpredávané kuchynské sady hrncov BergHOFF v takom množstve nevlastnila, nenadobudla, nebola ani ich výrobcom, a teda nemohla ani odpredať spoločnosti U., s. r. o., a bez uskutočnenia zdaniteľného plnenia nemohla ani vystaviť daňové doklady, ktoré by oprávňovali spoločnosť U., s. r. o., odpočítat daň v zmysle § 20 odsek 1 zákona č. 289/1995 o dani z pridanej hodnoty.

M. B. na základe pokynu A. D. vyhotovila faktúry, ktorými firma U., s. r. o., predstierala, že zahraničnému odberateľovi S. U. C. faktúrami č. 01/2003 až 27/2003 a spoločnosti M., s. r. o., faktúrami č. 28/2003 až 32/2003 odpredala celkovo 12669 kuchynských sád hrncov BergHOFF, spolu vo fakturovanej cene 679.467.000,- Sk, ktoré boli ukrajinským odberateľom vyvezené do colného skladu v Maďarskej republike v Komore, v dôsledku čoho bol tento predaj podľa § 37 odsek 3 Zákona o dani z pridanej hodnoty č. 289/1995 Z. z. oslobodený od dane s pridanej hodnoty.

Aj zahrnutím týchto faktúr na neuskutočnený obchod zaúčtovaných M. B. do daňových priznaní spoločnosti U., s. r. o., podávaných M. D. cez splnomocneného A. D. dosiahla spoločnosť U., s. r. o., za mesiac máj 2003 nadmerný odpočet 29.064.651,- Sk, z toho neoprávnený na základe faktúr za nákup kuchynských sád hrncov BergHOFF 29.064.000,- Sk, ktorý bol vyplatený dňa 15. júla 2003 a v mesiaci jún 2003 celkový nadmerný odpočet 89.897.002,- Sk, z toho neoprávnený na základe faktúr za nákup kuchynských sád hrncov BergHOFF 89.893.844,- Sk, za mesiac august 2003 celkový nadmerný odpočet 31.608.315,- Sk, z toho neoprávnený 31.603.626,- Sk, ktorých vyplatenie bolo spoločnosti U., s. r. o., v dôsledku opakovaných daňových kontrol zadržané.

Následne boli jednotlivé zásielky kuchynských sád hrncov BergHOFF vyvezené cez profesionálnych dopravcov, prevažne A. C., do colného skladu VBMP 26KFT, ul. Tancsics M150 KOMORO v Maďarskej republike, kde však už boli prijaté s faktúrou toho istého poradového čísla a identifikačnými znakmi avšak s podstatne nižšou cenou v porovnaní s faktúrou, akou opúšťali územie Slovenskej republiky. Po odpredaji v colnom sklade v Komore, v priebehu mesiacov máj až október 2003 boli hrnce zn. BergHOFF postupne privezené do colného skladu prevádzkovaného B. K. a jeho firmou K., s. r. o., Veľké Kapušany. P. R. ako colná deklarantka vyhotovila colné doklady, ktorými potvrdila ich vstup do colného skladu, ale aj následný výstup z colného skladu na Ukrajinu, deklarácie ktorými deklarant K., s. r. o., Veľké Kapušany vyviezol pre rôznych príjemcov kuchynské výrobky z nehrdzavejúcej ocele s miestom určenia Ukrajina, hoci v skutočnosti boli jednotlivé kuchynské sady hrncov vozené späť do Topoľčian vodičmi zamestnanými u Ing. A. M. M. a S., kde po prípadnom prebaľovaní do nových papierových kartónov, tvorili ďalšie opakujúce sa dodávky kuchynských sád hrncov značky BergHOFF. A. D., M. D., M. B. a P. R. takým svojim vyššie uvedeným konaním spôsobili škodu Slovenskej republike v zastúpení Daňového riaditeľstva SR v celkovej hodnote 29.064.000,- Sk.

Trestný čin v bode B. rozsudku bol spáchaný na skutkovom základe, že

A. D., M. D. od januára 2002 až do decembra 2002 využívajúc faktický vplyv a možnosť konať za firmy Z., s. r. o., Topoľčany, Z., IČO: XXXXXXXX, R., s. r. o., Topoľčany, E., IČO: XXXXXXXX, R., s. r. o., Topoľčany, E., IČO: XXXXXXXX, R., s. r. o., Topoľčany, Z., IČO: XXXXXXXX,

registrované ako platcovia dane z pridanej hodnoty na Daňovom úrade v Topoľčanoch, a v spoločnosti G., s. r. o., Bratislava, ulica K. registrovanom na Daňovom úrade Bratislava 3 organizovali práce vo firmách takým spôsobom, že A. D., M. D. priamo vyhotovili alebo už podpísali na ich pokyn vyhotovené faktúry, pokladničné doklady a ďalšie s tým súvisiace daňové doklady, ktorým predstierali nákup a predaj najmä textilného tovaru, ktorý množstvom ani hodnotou nezodpovedal fakturovaným sumám a na základe takto vykonávaného účtovníctva, ktoré viedla M. B. - samostatne prejednáváná v osobitnom konaní, ktorá aj disponovala s finančnými prostriedkami firiem, tak v hotovosti ako aj na účtoch, predstierali obchodnú činnosť predajom a nákupom textilného tovaru, hoci s týmto disponovali len v minimálnom množstve dovezeného z Turecka alebo Maďarska. Po vyhotovení kúpnopredajných dokladov, kde dodávateľom aj odberateľom boli firmy z „portfólia“ A. D., za ktoré konal priamo (G., s. r. o.) alebo prostredníctvom svojho otca Z. D. (R., s. r. o., R., s. r. o.) alebo manželky M. D. (Z., s. r. o., R., s. r. o.) tieto zahrnuli do účtovníctva jednotlivých firiem, hoci takéto obchody sa nikdy neuskutočnili ináč než „papierovo“ a ktoré na základe takýchto „fiktívnych“ dokladov podávali daňové priznania, v ktorých si uplatňovali nasledovne nadmerné odpočty:

1. Firma Z., s. r. o., zastúpená konateľkou M. D. v daňovom priznaní k dani z pridanej hodnoty

- za mesiac november 2002, podané dňa 30. decembra 2002 na Daňovom úrade Topoľčany, nadmerný odpočet vo výške 42 667 106,- slovenských korún, ktorý bol po kontrole vykonanej pracovníkmi Daňového úradu Topoľčany v zložení Ing. J. H. - samostatne prejednáváný v osobitnom konaní a Ing. Z. Š. - samostatne prejednáváná v osobitnom konaní, vyplatený 5. februára 2003 v prospech účtu Z., s. r. o., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX aj napriek tomu, že firmou predložené doklady nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť nadmerný odpočet minimálne vo výške 15 962 499,40 slovenských korún, ktorá nemala byť uznaná
- za mesiac december 2002, podané dňa 28. januára 2003 na Daňovom úrade Topoľčany, nadmerný odpočet vo výške 68 828 331,- Sk, ktorý bol po kontrole vykonanej pracovníkmi Daňového úradu v zložení obv. Ing. J. H. a obv. Ing. Z. Š. vyplatený 28. februára 2003 na č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX aj napriek tomu, že firmou predložené doklady nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť nadmerný odpočet minimálne vo výške 213 170,70 Sk, ktorá nemala byť uznaná.

2. Firma R., s. r. o., zastúpená konateľom Z. D. v daňovom priznaní k dani z pridanej hodnoty

- za mesiac január 2002, podané dňa 25. februára 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 42 634,- Sk, ktorý bol vyplatený dňa 13. marca 2002
- za mesiac február 2002, podané dňa 25. marca 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 14 936 053,- Sk, ktorý bol po kontrole vykonanej pracovníkmi Daňového úradu Topoľčany v zložení L. G. - samostatne prejednáváný v osobitnom konaní a Ing. P. K. - samostatne prejednáváný v osobitnom konaní vyplatený dňa 18. júna 2002 na účet firmy R., s. r. o., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX aj napriek tomu, že firmou predložené doklady k daňovej kontrole nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť nadmerný odpočet minimálne vo výške 7 536 090,- Sk, ktorá nemala byť uznaná
- za mesiac máj 2002, podané 26. júna 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 4 892 214,- Sk, ktorý bol po kontrole vykonanej pracovníkmi Daňového úradu Topoľčany v zložení L. G. a Ing. P. K. vyplatený dňa 7. októbra 2002 aj napriek tomu, že firmou predložené doklady k daňovej kontrole nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť nadmerný odpočet minimálne vo výške 2 699 242,90 Sk, ktorá nemala byť uznaná
- za mesiac október 2002 podané dňa 26. novembra 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 5 425 089,- Sk, ktorý bol vyplatený dňa 9. januára 2003
- za mesiac november 2002 podané dňa 30. decembra 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný

odpočet vo výške 37 293 219,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený dňa 27. januára 2003

- za mesiac december 2002 podané dňa 28. januára 2003 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 57 397 776,- Sk, ktorý bol vyplatený dňa 28. februára 2003, pričom nadmerné odpočty boli postupne vyplatené na účet firmy R., s. r. o., vedený v TATRAbanke, a. s., č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX.

3. Firma R., s. r. o., ako štvrťročný platca dane z pridanej hodnoty v zastúpení Z. D. v daňovom priznaní za 4. štvrťrok 2002 podané 28. januára 2003 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 78 224 478,- Sk, ktorý bol po kontrole vykonanej pracovníkmi Daňového úradu Topoľčany v zložení Ing. J. H. a Ing. Z. Š. vyplatený 28. februára 2003 na účet firmy R., s. r. o., č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX aj napriek tomu, že firmou predložené doklady nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť nadmerný odpočet minimálne vo výške 10 545 674,90 Sk, ktorá nemala byť uznaná.

4. Firma R., s. r. o., v zastúpení M. D. v daňovom priznaní

- za mesiac marec 2002 podané 26. apríla 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 4 346 987,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený 16. mája 2002 na účet firmy R., s. r. o., č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX

- za mesiac máj 2002 podané dňa 26. júna 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 5 171 488,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený 16. júla 2002 na účet firmy R., s. r. o., č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX

- za mesiac september 2002 podané dňa 28. októbra 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 18 963 906,- Sk, ktorý bol po kontrole vykonanej pracovníkmi Daňového úradu Topoľčany v zložení Ľ. G. a Ing. P. K. vyplatený dňa 20. decembra 2002 na účet firmy R., s. r. o., č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX aj napriek tomu, že firmou predložené doklady k daňovej kontrole nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť nadmerný odpočet minimálne vo výške 2 627 138,- Sk, ktorá nemala byť uznaná.

- za mesiac november 2002 podané dňa 30. decembra 2002 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 50 280 900,- Sk, ktorý bol po kontrole vykonanej pracovníkmi Daňového úradu Topoľčany v zložení Ľ. G. a Ing. P. K. vyplatený dňa 19. februára 2003 na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX aj napriek tomu, že firmou predložené doklady k daňovej kontrole nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť daň na vstupe minimálne vo výške 120 697 406,- Sk, ktorá nemala byť uznaná

- za mesiac december 2002 podané dňa 28. januára 2003 na Daňovom úrade Topoľčany nadmerný odpočet vo výške 69 760 207,- Sk, ktorý bol po kontrole pracovníkmi Daňového úradu Topoľčany v zložení Ľ. G. a Ing. P. K. vyplatený dňa 7. marca 2003) na účet firmy č. XXXXXXXXXXX/XXXX aj napriek tomu, že firmou predložené doklady k daňovej kontrole nespĺňali podmienky daňových dokladov tak, aby z nich bolo možné odrátať daň na vstupe a potvrdiť nadmerný odpočet minimálne vo výške 234 547 034,- Sk, ktorá nemala byť uznaná.

5. Firma G., s. r. o., v zastúpení A. D. v daňovom priznaní

- za mesiac február 2002 podané dňa 27. marca 2002 na Daňovom úrade Bratislava 3 nadmerný odpočet vo výške 3 149 232,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený 24. apríla 2002

- za mesiac apríl 2002 podané dňa 24. mája 2002 na Daňovom úrade Bratislava 3 nadmerný odpočet vo výške 6 402 645,- Sk, ktorý bol vyplatený dňa 30. septembra 2002

- za mesiac august 2002 podané dňa 25. septembra 2002 na Daňovom úrade Bratislava 3 nadmerný odpočet vo výške 5 543 387,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený)25. októbra 2002

- za mesiac september 2002 podané dňa 25. októbra 2002 na Daňovom úrade Bratislava 3 nadmerný odpočet vo výške 2 678 020,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený)25. novembra 2002

- za mesiac október 2002 podané dňa 25. novembra 2002 na Daňovom úrade Bratislava 3 nadmerný odpočet vo výške 14 403 665,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený)27. decembra 2002

- za mesiac november 2002 podané dňa 23. decembra 2002 na Daňovom úrade Bratislava 3 nadmerný odpočet vo výške 39 036 572,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený 22. januára 2003

- za mesiac december 2002 podané dňa 27. januára 2003 na Daňovom úrade Bratislava 3 nadmerný

odpočet vo výške 56 819 666,- Sk, ktorý bol bez kontroly vyplatený)26. februára 2003, všetky nadmerné odpočty boli postupne vyplatené na účet firmy G., s. r. o., vedený vo VÚB, a. s., firmy č. XXXXXXXXXX/XXXX.

A. D. a M. D. takýmto svojim konaním si neoprávnene uplatnili z „fiktívnych“ dokladov sumu na vstupe 721 422 120,- Sk z nikdy nevykonaných obchodov, ktoré neboli kryté tovarom, pretože ani jedna z firiem objem takéhoto množstva tovaru nenakúpila, nemala ho nikdy k dispozícii, nemala ho ani kde uskladniť a nemala ani vstupný kapitál na nákup takéhoto objemu textilného tovaru. Z tejto sumy im daňoví kontrolóri E. G. a Ing. P. K. pri kontrole vo firmách R., s. r. o., a R., s. r. o., uznali sumu 368 106 910,90 Sk a Ing. J. H. a Ing. Z. Š. za firmy Z., s. r. o., a R., s. r. o., sumu 26 691 345,- Sk ako daň na vstupe napriek tomu, že o úhrade takýchto platieb firmy nepredložili zodpovedajúce doklady, ktoré by tieto sumy umožňovali odpočítať.

Z takto „vyfabrikovanej“ dane na vstupe dosiahli vyplatenie nadmerných odpočtov v sume 606 449 641,- Sk, ktorá im bola postupne na základe daňových priznaní za rok 2002 vyplatená na účty jednotlivých firiem a následne takto „skompromitované“ firmy s údajnými miliónovými tovarovými zásobami, na ktoré boli vylákané nadmerné odpočty po zmene zákona o dani z pridanej hodnoty č. 289/1995 Z. z. účinné od 1. januára 2003 (zákon č. 511/2002 Z. z.) práve v podmienkach výplaty nadmerného odpočtu, ktorý sa mal odrátať v ďalšom zdaňovacom období od daňovej povinnosti firmy previedli na „biele kone“, ktorých údaje im sprostredkoval R. E., a to nasledovne:

- firmu Z., s. r. o., zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 1. augusta 2003 na konateľa P. U.,
- firmu R., s. r. o., a R., s. r. o., zmluvou o prevode obchodných podielov zo dňa 20. marca 2003 na N. F.,
- firmu R., s. r. o., zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 27. marca 2003 na N. Q.,
- firmu G., s. r. o., zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 27. marca 2003 na A. S..

Za to bol obžalovanému A. D. uložený podľa § 250 ods. 5 s použitím § 40 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon bol podľa § 58 ods. 1. písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku podmienčne odložený a podľa § 59 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku mu bola určená skúšobná doba vo výmere 40 mesiacov.

Podľa § 53 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania súd obvinenému uložil peňažný trest vo výške 400.000,- Sk, v prepočte 13.277,57 €.

Podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil súd náhradný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov.

Podľa § 55 ods. 1 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku súd obžalovanému uložil tiež trest prepadnutia vecí a to:

- peňažnej sumy 102.562.120,80 Sk (3.404.438,17 €) s príslušenstvom, uložených na účte obžalovaného A. D. č. XXXXXXXXXX/XXXX vo Všeobecnej úverovej banke, a. s.,
- peňažnej sumy 2.432.878,26 Sk (80.756,75 €) s príslušenstvom, uložených na účte obžalovaného A. D. č. XXXXXXXXXX/XXXX vo Všeobecnej úverovej banke, a. s.,
- peňažnej sumy 256.118,60 Sk (8.501,58 €) s príslušenstvom, uložených na účte obžalovaného A. D. č. XXXXXXXXXX/XXXX v Slovenskej sporiteľni, a. s.,
- zaknihovaných cenných papierov v prospech majiteľa A. D., r. č. XXXXXX/XXXX, identifikačný údaj klienta XXXXXX, číslo konta XXXXXXXXXX, v počte 44 203 714 kusov podielových listov, uložených v private euro peňažnom o. p. f., prevedených na bežný účet A. D. č. ú.: XXXXXXXXXX/XXXX a sporiaci účet obž. A. D. XXXXXXXXXX/XXXX.

Obžalovanej M. D. bol za to podľa § 250 ods. 5 s použitím § 40 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku uložený trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov, ktorého výkon bol podľa § 58 ods. 1, písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku podmienčne odložený a podľa § 59 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku jej bola určená skúšobná doba vo výmere 2 roky.

Zároveň podľa § 53 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku jej bol uložený peňažný trest vo výške 100.000,- Sk, v prepočte 3.319,39 €.

Podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku súd pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace.

Tiež jej bol podľa § 55 ods. 1 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku uložený trest prepadnutia veci - peňažnej sumy 3.689.000,- Sk (122.452,36 €) s príslušenstvom, uložených na účte obžalovanej M. D. č. XXXXXXXXXXXX v Tatra banke, a. s., t. č. vedenom ako č. ú. XXXXXXXXXXXX/XXXX.

Súd prvého stupňa zároveň podľa § 83 odsek 1 písmeno g) s poukazom na § 2 ods. 3 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. uložil ochranné opatrenie - zhabanie veci a to:

- peňažnej sumy vo výške 20.018.455,98 Sk (664.491,-€) s príslušenstvom, uložených na účte S. D. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedenom vo Všeobecnej úverovej banke, a. s.

- peňažnej sumy 42.120.191,- Sk (1.398.134,20 €) s príslušenstvom, uložených na účte E. D. č. XXXXXXXXXXXX vo Všeobecnej úverovej banke, a. s.

- podielov vedených v podielových fondoch TATRA ASSET MANAGEMENT, a. s.:

- v prospech majiteľa K. D., r. č. XXXXXX/XXXX, identifikačný údaj klienta XXX XXX, číslo konta XXXXXXXXXXXX,

- v prospech majiteľa S. D., r. č. XXXXXX/XXXX, identifikačný údaj klienta XXX XXX, číslo konta XXXXXXXXXXXX,

- v prospech majiteľa B. D., r. č. XXXXXX/XXXX, identifikačný údaj klienta XXX XXX, číslo konta XXXXXXXXXXXX,

- v prospech majiteľa E. D., r. č. XXXXXX/XXX, identifikačný údaj klienta XXX XXX, číslo konta XXXXXXXXXXXX, vydaných spoločnosťou Tatra Asset management, správcovská spoločnosť, a. s., prevedených na bežný účet E. D. číslo účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX a sporiaci účet E. D. XXXXXXXXXXXX/XXXX.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie prokurátorka, a to proti výrokom o trestoch vo vzťahu k obom obžalovaným. V písomnom odôvodnení odvolania uviedla, že uložené tresty odňatia slobody považuje za neprimerane mierne, neplniace svoju funkciu ako právny následok spáchaného trestného činu, nevytvárajúci dostatočné podmienky na výchovu páchatelia a už vôbec neplniaci odstrašujúcu funkciu pred spáchaním trestných činov, prakticky bez akéhokoľvek morálneho odsúdenia nad spáchanou trestnou činnosťou. Obchodným spoločnostiam v „portfóliu“ obžalovaných, za ktoré konal A. D. a konateľkou bola M. D., bolo v priebehu rokov 2002-2003 vyplatených v prepočte cca 21 089 012,- €. Tieto prostriedky nielenže štát nedostal, ale priamo prostredníctvom daňového úradu boli vyplatené zo štátneho rozpočtu ako nadmerné odpočty. Z tohto pohľadu sú potom aj zaistené finančné prostriedky na účtoch obžalovaných, ktoré tvoria trest prepadnutia veci, prípadne ochranného opatrenia, len zlomkovou sumou. Súd takýto mierny trest odôvodnil aj časom trestnej činnosti, ktorý bol v rokoch 2002 - 2003, s ktorým sa pochopiteľne znižuje aj potreba exemplárnych trestov, čo aj prokuratúra akceptovala aj s ohľadom na vyhlásenie obžalovaných. Avšak aj pri rešpektovaní podmieneného trestu odňatia slobody, výmery trestov a skúšobnej doby sú nízke v nevyužití plnej miery výmery podmieneného trestu a rovnako v nezopakovaní ani pôvodne uložených peňažných trestov uložených predchádzajúcim rozsudkom špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/27/2011, zo dňa 03. februára 2015, ktorý bol neskôr zrušený. Podľa prokurátorky preto možno skonštatovať, že aktuálne súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku nezohľadnil ani mieru závažnosti trestného činu, výšku spôsobenej škody a naopak precenil fakt plynutia času a nepopretia trestnej činnosti, na ktorý sa však zákonom žiadne benefity okrem samotného zohľadnenia takéhoto postoja obžalovaných neviažu. Ak teda v roku 2015 bol tiež rozsudkom súdu, ktorý mimochodom nebol zrušený z dôvodu uložených trestov, primeraný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov pre obžalovaného A. D. a 6 rokov pre obžalovanú M. D., v priebehu 5 rokov, čo je rozdiel medzi jednotlivými rozsudkami súdu prvého stupňa, sa nemôže účel trestu tak dramaticky znížiť, aby nevyužil ani plnú dobu zákonom prípustnej dĺžky skúšobnej doby pri podmienenom odsúdení. Už len uloženie podmienených trestov pre obžalovaných je tak výrazným benefitom v ich prospech, že následne už súd nemá prečo „navyšovať“ tento benefit pre obžalovaných znížením peňažným trestom uloženým pre obžalovaného D. vo výške 165 970,- € (teda 5 000 000,- Sk)

v rozsudku z 03. februára 2015, ktorý teraz súd uložil len vo výške 13 277,44 € (400 000,- Sk), čo nie je ani desatina pôvodne uloženého peňažného trestu. Ešte výraznejšie a „absurdnejšie“ pôsobí potom znížený peňažný trest u obžalovanej D., kedy z pôvodne uloženého trestu 4 000 000,- Sk jej bol aktuálne uložený peňažný trest 100 000,- Sk, teda 3 319,39 €. Súd prvého stupňa po prijatých vyhláseniach o vine vykonal dokazovanie len ohľadne uložených trestov po oboznámení súčasných majetkových a zárobkových pomerov obžalovaných, avšak nezohľadnil, že obžalovaní sa na uvedený postup a uložený trest pripravovali, pretože podľa lustrácie z katastra nehnuteľností, títo nie sú vlastníkami žiadnej nehnuteľnosti, ani motorového vozidla, nie sú ani konateľmi žiadnych z obchodných spoločností, sú len zamestnancami v spoločnostiach, ktoré už boli prevedené na príbuzných obžalovanej D., prípadne na ich syna A. D.. Obžalovaní k svojim majetkovým pomerom ani nevypovedali, uviedli len že nemajú vlastné bývanie a bývajú u svojho syna. Uviedli tiež že nevedia, ako získal ich syn nehnuteľnosť, v ktorej bývajú, hoci jej predchádzajúcimi vlastníkami boli oni. Navrhla, aby najvyšší súd podľa § 321 ods. 1, písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok (zrejme vo výrokoch o trestoch a spôsobe ich výkonu), pretože uložené tresty sú neprimerané a aby podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol pri nezmenenej právnej kvalifikácii a skutkovom základe o uložení prísnejších podmienených trestov odňatia slobody a peňažných trestov vo vzťahu k obom obžalovaným.

K odvolaniu prokurátora sa prostredníctvom obhajcov vyjadrili obaja obžalovaní.

Vo vyjadrení uviedli, že od spáchania skutku uplynulo 18 rokov, pričom samotné trestné konanie sa vedie asi 17 rokov. Plynutím času zaniká potreba trestnoprávnej reakcie na trestný čin, oslabujú sa základné funkcie trestného práva najmä preventívna, represívna a ochranná funkcia a vytráca sa vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Už skutočnosť, že sa obžalovaní nedopustili žiadnej ďalšej trestnej činnosti je dôkazom, že samotné prejednanie veci pred súdom bolo dostatočne odstrašujúce a postačujúce na nápravu páchatel'ov. Obžalovaní svoje konanie nepopreli a úprimne ho oľutovali, čo skrátilo dobu trestného konania. Vzhľadom na tvrdenie prokurátorky, že oproti pôvodnému rozsudku z roku 2015 boli aktuálne obžalovaným uložené miernejšie tresty, poukázali na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá považuje neprimerane dlhé konanie za porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v situácii, keď konanie presahuje 6 rokov. V danom prípade bol len odstup medzi jednotlivými rozsudkami súdu prvého stupňa 5 rokov. Obhajoba sa domnieva, že v priebehu piatich rokov sa výrazne zmenila potreba trestnoprávnej reakcie na spáchaný trestný čin a v dôsledku toho je zníženie výmery trestov primerané, vhodné a je v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. Navyše, ako uvádza i prokurátorka, obžalovaní nemajú žiaden majetok. Podľa § 54 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, pri výmere trestu súd prihliadne na osobné a majetkové pomery páchatel'a; peňažný trest neuloží, ak je zrejme nevyhnutelný. Obdobne je to i podľa § 57 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. Ak teda z majetkových pomerov obžalovaných vyplýva, že žiaden majetok nevlastnia, nemožno im uložiť vysoký, a teda nevyhnutelný peňažný trest. Ak je v čase ukladania peňažného trestu zrejmé, že ho obžalovaní nebudú schopní zaplatiť, nemá uloženie takéhoto trestu opodstatnenie a navyše je takéto konanie v rozpore so zákonom. Obžalovaný A. D. je navyše zdravotne ťažko postihnutý. Poukázali na súdne rozhodnutie v inej konkrétnej veci, v ktorej sa obžalovaný pokúsil spôsobiť škodu vo výške 69 miliónov € a po oboznámení sa s jeho majetkovými pomermi mu súd uložil peňažný trest vo výške 10 000,- €. Zároveň tiež poukázali na to, že prieskumy v konaní v aktuálnej veci nespôsobili obžalovaní, navyše obžalovaný D. bol určitý čas i vo väzbe.

Na základe uvedeného považujú preto uložené tresty obom obžalovaným za adekvátne a primerané, a preto navrhli odvolanie prokurátorky ako nedôvodné zamietnuť. Dôvod na mimoriadne zníženie trestu je v tomto prípade daný bez ohľadu na to, či obžalovaní boli nejakým spôsobom nápomocní orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu. Tento dôvod je daný enormnými prieskumami v konaní, ktoré nespôsobili obžalovaní. Do istej miery boli prieskumy spôsobené i samotnou prokurátorkou, ktorá podala druhú obžalobu na nepríslušný súd napriek tomu, že predtým bola na túto skutočnosť upozornená. Napriek tomu, že obžalovaní mali zníženie trestu garantované už neprimeranými prieskumami, rozhodli sa absolútne zásadným spôsobom uľahčiť prácu prokurátorky a urobili vyhlásenie o tom, že nepopierajú spáchanie skutku, pre ktorý bola obžaloba podaná. Poukázali tiež na to, že obaja obžalovaní viedli počas celého trestného stíhania riadny život a zmenili svoj postoj k spáchanej trestnej činnosti. Je evidentné, že už samotné trestné konanie a vykonaná väzba mali na obžalovaných výchovný efekt. Prokurátorka sa dožaduje exemplárnejšieho trestu v situácii, keď samotné orgány činné v trestnom konaní mali podiel na

prieťahoch v konaní, čím sa svojím spôsobom vzdali nároku na exemplárneho potrestania obžalovaných. Vo vzťahu k výške peňažného trestu uviedli, že peňažný trest sa má prispôbovať nielen výške obohatenia, ale aj majetkovým pomerom páchatel'ov v čase jeho ukladania. Z vykonaného dokazovania však vyplýva, že uložené peňažné tresty predstavujú maximum toho, čo sú obžalovaní schopní uhradiť. Je absolútne pochopiteľné, že vzhľadom na časový odstup a psychický nápor a stres v dôsledku vedeného trestného konania si obžalovaní nepamätajú akým spôsobom ich syn nadobudol do vlastníctva nehnuteľnosť uvádzanú prokurátorkou. Tiež samotný zdravotný stav obžalovaného D. je dôvodom na mimoriadne zníženie trestu. Navrhli, aby najvyšší súd odvolanie prokurátorky ako nedôvodné zamietol.

+ + +

Najvyšší súd ako súd odvolací po zistení, že neprichádza do úvahy zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku a ani zrušenie napadnutého rozhodnutia z dôvodov uvedených v § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť výrokov o trestoch a spôsobe ich výkonu ako aj správnosť postupu, ktorý im predchádzal, berúc do úvahy aj chyby, nevytýkané v odvolaní, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že podané odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal všetky základné zásady trestného konania uvedené v § 2 Trestného poriadku, najmä však zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7 Trestného poriadku, práva na obhajobu - § 2 ods. 9 Trestného poriadku, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Trestného poriadku i rovnosti strán (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Najvyšší súd preto konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Keďže odvolanie prokurátorky bolo podané výlučne proti výrokom o trestoch, pričom výrok o vine je právoplatný, k skutkovým zisteniam sa najvyšší súd nepovažuje za nutné vyjadriť.

K výrokom o trestoch vo vzťahu k oboj obžalovaným a k odvolacím námietkam prokurátorky najvyšší súd konštatuje, že pri ukladaní trestov súd prvého stupňa správne prihliadol na všetky skutočnosti a zásady dôležité z hľadiska ich ukladania, najmä na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, na osoby páchatel'ov, možnosť nápravy a pomery páchatel'ov, na to akou mierou konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestného činu a tiež na poľahčujúce a priťažujúce okolnosti.

Správne tiež aplikoval u oboj obžalovaných i ustanovenie § 40 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutkov a trest ukladal pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, ako trest podmienený.

Zároveň je možné konštatovať, že i pri ukladaní peňažného trestu a trestu prepadnutia veci boli rešpektované všetky podmienky kladené na tieto formy trestov podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku.

Protiprávny čin, teda spáchanie trestného činu je právnou skutočnosťou, ktorou vzniká základný právny vzťah, trestnoprávny vzťah medzi štátom na strane jednej a páchatel'om na strane druhej, ktorý má hmotnoprávny charakter (ide o hmotnoprávny vzťah). Obsahom tohto vzťahu je oprávnenie a spravidla aj povinnosť štátu uložiť páchatel'ovi trestnoprávnu sankciu ako i povinnosť páchatel'a podrobiť sa uloženej sankcii.

Vo všeobecnosti platí, že intenzita uvedeného vzťahu sa plynutím času oslabuje, znižuje. Teda čím dlhší čas uplynie od spáchania trestného činu, tým viac sa oslabuje oprávnenie štátu uložiť páchatel'ovi sankciu. Táto skutočnosť sa napokon prejavuje napríklad i v zakotvení inštitútu premlčania trestného stíhania a premlčania výkonu trestu.

V prípade objektívne existujúcich, a obžalovanými nezavinených, priesťahov v konaní sa intenzita týchto priesťahov môže (a má) prejaviť v zmiernení výmery trestu, ktorý bude uložený.

Uvedený názor je aprobovaný i súdnou judikatúrou, tak ESĽP ako i súdov Slovenskej republiky. Vyplyva z nej, že z hľadiska vnútroštátneho práva prichádza do úvahy zníženie v osobitnej časti Trestného zákona ustanoveného minima trestnej sadzby podľa ustanovení § 39 a § 118 Trestného zákona. Medzi „okolnosti prípadu“ podľa osobitného zmiernovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona však patrí aj neprerokovanie veci bez zbytočných priesťahov, ak nie sú priesťahy zavinené obvineným, v čom je styčný bod tejto zákonnej úpravy s čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 2 Ústavy, a zároveň premietnutie čl. 13 Dohovoru do právneho poriadku Slovenskej republiky vo vzťahu k dotknutému porušeniu práv obvineného (R 46/2017). Dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obťažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach je takou okolnosťou prípadu, ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 (teraz § 39 ods. 1 Trestného zákona) a uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby (R 10/2011).

Vzhľadom na uvedené potom medzi priesťahmi v konaní a uloženým trestom platí nepriama úmera: čím závažnejšie (dlhšie) zo strany štátu zavinené priesťahy v konaní existujú, v tým nižšej výmere môže a má byť trest uložený.

Ako uviedol v napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa, a ako napokon vyplyva zo spisového materiálu, trestná činnosť bola spáchaná v priebehu rokov 2002 - 2003, teda pred 18 rokmi, pričom samotné trestné konanie je vedené 17 rokov. Obžalovaný A. D. bol počas tohto obdobia dokonca určitý čas vo väzbe. Od začatia trestného konania až doposiaľ došlo teda k závažným priesťahom v konaní, ktoré objektívne nespôsobili obžalovaní, pričom na priesťahoch spolupôsobila i prokuratúra podaním obžaloby na vecne nepríslušnom súde, a to až v roku 2010 a tiež na ne mali vplyv úkony súdov.

Existujúce priesťahy mali nepochybne vplyv na celkovú spravodlivosť súdneho konania, ako je garantovaná článkom 6 ods. 1 Dohovoru. Ako výstižne uviedol v napadnutom uznesení súd prvého stupňa, pri konštatovaní porušenia článku 6 Dohovoru je najskôr potrebné skúmať:

- faktory, ktoré sú významné pre posúdenie dĺžky konania z hľadiska priesťahov spôsobených orgánmi štátu vo vzťahu k celkovej dĺžke konania, závažnosti trestného obvinenia, rozsahu a obtiažnosti predmetu trestného konania, a v neposlednom rade aj rozsah osobitnej záťaže, ktorej je vystavený obvinený v súvislosti s dĺžkou trestného konania. K priesťahom v konaní, ktoré boli spôsobené obvineným, však nie je možné prihliadať,
- faktory dôležité pre posúdenie účelu trestu, ako napríklad nevyhnutnosť ochrany spoločnosti pred konkrétnym páchatelom trestného činu, ktorá musí byť vždy posúdená vo svetle života, ktorý páchatel viedol od spáchania stíhaného skutku do vynesenia rozhodnutia; zistenie či obvinený skutočne potrebuje výchovu k riadnemu životu prostredníctvom uloženia akéhokoľvek trestu; reálnu účinnosť prípadného trestu s ohľadom na výchovné pôsobenie na ostatných členov spoločnosti v súvislosti s odstupom od doby kedy prišlo k spáchaniu trestného činu.

-

Je nepochybné, že s predlžujúcou sa dĺžkou trestného konania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Doba medzi trestným konaním páchatel'a a vynesením konečného rozhodnutia má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením konkrétneho trestu dosiahnutý. So zväčšujúcim sa časovým odstupom od spáchania trestných činov sa oslabuje tak prvok individuálnej i generálnej prevencie. Rovnako spôsobilosť trestu výchovne pôsobiť na spoločnosť je po tak dlhej dobe výrazne znížená.

Z judikatúry ESĽP vyplyva, že štrasburský súd považuje za neúmerne dlhé konanie už konanie, ktoré presahuje dobu šiestich rokov. Zároveň napríklad v rozhodnutiach Beck proti Nórsku z 26. septembra 2001 a Helmut Jansen proti SRN z 12. októbra 2000 konštatoval, že vnútroštátne súdy poskytli náhradu za namietané porušenie práva zakotveného v článku 6 Dohovoru tým, že v dôsledku zistenia

neprimeranej dĺžky trestného konania uložili páchatelom minimálne tresty, aké povoľujú príslušné ustanovenia trestného vnútroštátneho práva, a preto ďalšie zadostučinenia im nepatria.

Vo vzťahu k výrokom o trestoch najvyšší súd sumárne uvádza, že trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu, na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatelovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada nulla poena sine lege, sine crimine, sine iudicio. Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má zákon pôsobiť na ochranu spoločnosti, tak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v páchaní trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu) ako aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie na ostatných členov spoločnosti).

Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. V treste je obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Ďalším ustanovením, ktoré musí súd aplikovať pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu je § 31 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, účinného v čase spáchania trestného činu. Podľa týchto ustanovení pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, na možnosť nápravy a pomery páchatela. Pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne u spolupáchateľov aj na to, akou mierou konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestného činu. Výmerou trestu sa rozumie nielen určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu. V rámci hodnotenia osoby páchatela nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti na základe hodnotenia povahy a závažnosti trestného činu, pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Možnosť nápravy páchatela konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho správania sa páchatela na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti jeho nápravy má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu ako aj jeho postoj k spáchanému trestnému činu (napr. Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti jeho nápravy musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi na záujmy chránené trestným právom. Trest musí byť úmerný spáchanému trestnému činu. Úmernosť trestu, okrem iného, určujú i pohnútky páchatela a možnosť jeho nápravy. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadnuť na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (rovnako aj rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4To/7/2013). Neprimeraným trestom je teda taký trest, ktorý je z pohľadu zásad ukladania trestov uvedených v Trestnom zákone čo do jeho druhu alebo výmery príliš prísny, alebo príliš mierny (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2To/17/2015).

Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že dôležitým faktorom pri ukladaní trestu je vzájomný pomer medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon (účinný v čase spáchania skutku) vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie, čo z hľadiska trestu znamená, že k dosiahnutiu účelu trestu má viesť len nevyhnutná miera trestnej represie, ktorá je nutná s ohľadom na spoločenskú nebezpečnosť spáchaného činu (podľa Trestného zákona účinného v dobe spáchania skutku) a hodnotenie jeho páchatela a ktorá ešte povedie k splneniu účelu trestu. Výchovný účinok trestu nie je priamo úmerný intenzite represie a neplatí to ani opačne. Optimálna miera represie závisí na konkrétnych okolnostiach prípadu, príliš prísny a príliš mierny trest nepôsobí výchovne, ale skôr demoralizuje. Exemplárne trestanie je tiež dôsledkom porušenia vyváženého vzťahu medzi prevenciou a represiou a

povýšenie momentu trestnej represie na úkor prevencie.

K peňažnému trestu je ako špecifikum možné uviesť, že nepostihuje len osobu páchatel'a, ale tiež prípadne i jeho najbližšie sociálne okolie. Majetková povaha z neho robí vhodný prostriedok k dosiahnutiu účelu trestu najmä v prípadoch majetkových trestných činov motivovaných či už snahou o dosiahnutie neoprávneného majetkového prospechu, alebo z dôvodu negatívneho vzťahu k ochrane cudzieho majetku. Jednou z možných funkcií tohto druhu trestu je teda i možnosť postihnúť majetok páchatel'a, ktorý získal z trestnej činnosti. Pri jeho ukladaní a výmere je však potrebné zohľadniť osobné a majetkové pomery páchatel'a v tom smere, či vôbec jeho uloženie pripadá do úvahy a či bude vymožitelný. Za osobné pomery je možné považovať najmä vek páchatel'a, jeho rodinné pomery, zdravotný stav, povolanie, pracovnú kvalifikáciu, možnosť reálneho pracovného uplatnenia a podobne. Pod majetkovými pomermi páchatel'a sa rozumie stav jeho imania - aktív i pasív a jeho zárobkové možnosti. Okrem hodnoty a štruktúry majetku teda budú mať význam i jeho záväzky.

Podstatou odvolacích námietok prokurátorky bolo, že síce súhlasí s uložením podmienených trestov odňatia slobody a tiež s uložením peňažných trestov u oboch obžalovaných, tieto sú však neprimerane mierne, a preto navrhuje uložiť obom prísnejšie podmienené resty odňatia slobody a tiež prísnejšie peňažné tresty.

Za trestné činy, ktoré sú obžalovaným kladené za vinu bolo možné uložiť trest odňatia slobody v zákonom rozpätí 5 až 12 rokov. Vzhľadom na časový odstup od spáchanej trestnej činnosti, ktorý predstavuje 18 rokov a objektívne existujúcim prieťahom v konaní, ktoré nevznikli prioritne konaním obžalovaných, je evidentné, že ukladanie trestu odňatia slobody vo forme trestu nepodmienečného by bolo neprimerané, z dôvodu svojej prísnosti, a to tak s poukazom na potreby individuálnej ako i generálnej prevencie. Objektívne totiž prišlo k oslabeniu vzťahu medzi spáchaným trestným činom a ukladaným trestom.

Zároveň je potrebné prihliadnuť i na správanie obžalovaných, ktorí sa pred súdom ku spáchaniu trestnej činnosti priznali a úprimne ju oľutovali a od jeho spáchania sa po relatívne dlhý čas nedopustili žiadnej protispoločenskej činnosti, ktorá by bola postihnuteľná prostriedkami trestného práva. Tieto skutočnosti potom vo svojom súhrne sú takej výnimočnosti, že odôvodňujú ukladanie podmienených trestov odňatia slobody, a to (vzhľadom na pôvodnú trestnú sadzbu) logicky pod dolnú hranicu trestnej sadzby postupom podľa § 40 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku.

Ak mal súd prvého stupňa ukladať podmienené tresty, čo napokon nespochybňuje ani prokurátorka, musel ich podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku ukladať vo výmere, ktorá nepresahuje 2 roky (§ 58 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku). Nemohol byť preto uložený prísnejší trest odňatia slobody ako 2 roky. Následne v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa logicky vysvetlil, akým spôsobom diferencoval, teda individualizoval tresty odňatia slobody u oboch páchatel'ov. Keďže obžalovaný A. D. vystupoval pri páchaní trestnej činnosti v aktívnejšej úlohe, bol mu uložený prísnejší trest odňatia slobody, než obžalovanej M. D.. Tomu zodpovedá i diferenciácia určenia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia u oboch odsúdených, ktorá bola súdom určená. Najvyšší súd pripomína, že i na dĺžku skúšobnej doby u oboch odsúdených malo nepochybne veľmi podstatný vplyv, že obaja odsúdení sa počas 18 rokov od spáchania žalovanej trestnej činnosti nedopustili žiadnej závažnejšej protispoločenskej činnosti.

Rovnako i uloženie a výmera peňažných trestov u oboch obžalovaných sa javí ako zákonné a spravodlivé. Najvyšší súd poukazuje na potrebu zohľadnenia osobných a majetkových pomerov páchatel'ov pri ukladaní tohto druhu trestu, v tom smere, či vôbec jeho uloženie pripadá do úvahy a či bude vymožitelný. Ako už uviedol súd prvého stupňa, obaja obžalovaní nevlastnia nehnuteľnosť ani iný majetok a na ich peňažných účtoch nie sú okrem zablokovaných súm žiadne prostriedky. Obaja sú v pracovnom pomere, ktorý je ich jediným príjmom. Výška príjmu z pracovného pomeru každého z nich mesačne osciluje okolo sumy 1000,- €. Obžalovaný A. D. má objektívne zdravotné problémy. Vzhľadom na tieto okolnosti je potom výška uložených peňažných trestov u oboch obžalovaných akceptovateľná

jednak z dôvodu naplnenia účelu trestu ako i s potrebou zabezpečenia jeho reálnej vymožiteľnosti.

Súd prvého stupňa následne správne ustanovil i výšku náhradných trestov odňatia slobody, ktoré sú plne dostatočné pre prípad nezaplatenia peňažného trestu.

Pokiaľ prokurátorka namieta, že si obžalovaní nevedeli spomenúť, za akých okolností nadobudol ich syn rodinný dom, tak táto námietka nemá na ukladanie peňažného trestu žiaden vplyv. Ak by si aj obžalovaní spomenúť „vedeli“, nič by to nezmenilo na existencii výrazných limitov ich schopnosti zaplatiť peňažný trest nad určitú sumu.

Tiež je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa sa v napadnutom rozhodnutí snažil v čo najväčšej miere odčerpať neoprávnený majetkový prospech u obžalovaných aj prostredníctvom uložených trestov prepadnutia vecí a prostredníctvom uloženia ochranných opatrení zhabania vecí.

Pokiaľ prokurátorka tvrdí, že ak bol v roku 2015 pre obžalovaného D. primeraným trestom trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 6 mesiacov a pre obžalovanú D. 6 rokov a tiež omnoho vyššie peňažné tresty, a preto je aktuálny postup súdu prvého stupňa pri ukladaní trestov nelogický najvyšší súd s tým nesúhlasí. Práve naopak. Vzhľadom na skutočnosť, že od roku 2015 do konca roka 2019 uplynuli ďalšie takmer štyri roky, čím sa opätovne predĺžilo konanie, a obžalovaní sa k žalovanej trestnej činnosti priznali, je len logické, že sa to muselo odraziť vo výške ukladaných trestov a spôsobe ich výkonu.

Pokiaľ teda ide o výroky o trestoch, odvolací súd uvádza, že tieto sú náležité, v súlade so zákonnými kritériami uvedenými v § 31 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku individualizované, sú správne a zákonné, pričom v podrobnostiach odkazuje na dôvody napadnutého rozsudku, ktoré si aj v tejto časti plne osvojil.

Na základe vyššie uvedených skutočností preto odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti odvolacích námietok prokurátorky a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.